

Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, м. Дрогобич, Україна; старший науковий співробітник відділу новітньої історії Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, м. Львів, Україна
e-mail: vilnickiy@gmail.com

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license

© Автор(-и), 2026

Геополітичні, геноцидні та прогностичні виміри російсько-української війни в експертній публіцистиці Даян Френсіс (2022–2026)

Анотація. *Мета статті* – проаналізувати геополітичні, геноцидні та прогностичні виміри російсько-української війни в експертній публіцистиці Д. Френсіс упродовж 2022–2026 рр., з'ясувати особливості її інтерпретації російської агресії. **Наукова новизна** – полягає у цілісному аналізі експертної публіцистики Діана Френсіс 2022–2026 рр. як окремого інтелектуального дискурсу осмислення російсько-української війни, у межах якого вперше систематизовано геополітичні, геноцидні та прогностичні підходи авторки до інтерпретації російської агресії. **Висновки.** Отже, публіцистика Д. Френсіс 2022–2026 рр. презентує цікаву й непересічну авторську геополітичну концепцію російсько-української війни, у межах якої агресія Росії трактується не як локальний конфлікт, а як складова глобального протистояння між демократичним Заходом та ревізіоністськими авторитарними режимами. Авторка послідовно характеризувала Росію як неоімперську державу, що прагне ревізії міжнародного порядку, відновлення сфери впливу та руйнування системи європейської безпеки. У її інтерпретації Україна постає ключовим елементом безпеки Європи та цивілізаційним бар'єром проти експансії авторитаризму. Важливе місце у працях Д. Френсіс займало трактування російської агресії як війни геноцидного типу. Вона неодноразово наголошувала на запереченні російським керівництвом права українців на окреме існування, використанні дегуманізаційної риторики, масовому насильстві щодо цивільного населення, ударах по критичній інфраструктурі та прагненні знищити українську ідентичність. Особливу увагу авторка приділяла ідеологічним засадам російської агресії, проводячи паралелі між політикою В. Путіна та тоталітарними практиками ХХ ст. У прогностичному вимірі Д. Френсіс послідовно відстоювала тезу про стратегічну поразку Росії. На її думку, війна спричиняє економічне виснаження Росії, деградацію енергетичної системи, посилення внутрішньоелітних конфліктів та міжетнічних суперечностей.

Ключові слова: російсько-українська війна, Даян Френсіс, геноцидні практики, дискурс.

Vasyl ILNYTSKYI

PhD hab. (History), Professor, Head of the Department of History of Ukraine and Law, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine; Senior Researcher, Department of Contemporary History, Ivan Kryp'iakevych Institute of Ukrainian Studies, NAS of Ukraine, Lviv, Ukraine,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4969-052X>, e-mail: vilnickiy@gmail.com

GEOPOLITICAL, GENOCIDAL AND PROGNOSTIC DIMENSIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN THE EXPERT PUBLICITY OF DIANE FRANCIS (2022–2026)

Abstract. *The purpose of the article* is to analyze the geopolitical, genocidal and prognostic dimensions of the Russian-Ukrainian war in the expert journalism of D. Francis during 2022–2026, to clarify the features of her interpretation of Russian aggression. **Scientific novelty** lies in the holistic analysis of the expert journalism of Diana Francis 2022–2026 as a separate intellectual discourse of understanding the Russian-Ukrainian war, within which the author's geopolitical, genocidal and prognostic approaches to the interpretation of Russian aggression are systematized for the first time. **Conclusions.** Thus, D. Francis's journalism of 2022–2026 presents an interesting and unique authorial geopolitical concept of the Russian-Ukrainian war, within which Russia's aggression is interpreted not as a local conflict, but as a component of the global confrontation between the democratic West and revisionist authoritarian regimes. The author consistently characterized Russia as a neo-imperial state that seeks to revise the international order, restore its sphere of influence, and destroy the European security system. In her interpretation, Ukraine appears as a key element of European security and a civilizational barrier against the expansion of authoritarianism. An important place in the works of D. Francis was occupied by the interpretation of Russian aggression as a war of genocidal type. She repeatedly emphasized the Russian leadership's denial of the right of Ukrainians to a separate existence, the use of dehumanizing rhetoric, mass violence against civilians, attacks on critical infrastructure, and the desire to destroy Ukrainian identity. The author paid particular attention to the ideological foundations of Russian aggression, drawing parallels between V. Putin's policies and the totalitarian practices of the 20th century. In the prognostic dimension, D. Francis consistently defended the thesis of Russia's strategic defeat. In her opinion, the war causes economic exhaustion of Russia, degradation of the energy system, intensification of intra-elite conflicts and interethnic contradictions.

Keywords: Russian-Ukrainian war, Diane Francis, genocidal practices, discourse.

Постановка проблеми. Повномасштабна російсько-українська війна стала не лише ключовою подією сучасної міжнародної політики, а й важливим предметом аналітичного осмислення у західному експертному середовищі. Особливе місце серед публіцистів та аналітиків, які систематично інтерпретували цю війну у геополітичних, цивілізаційних та безпекових вимірах, належить американсько-канадській журналістці Даян Френсіс (Diane Marie Francis) – редакторці «National Post», науковій співробітниці «Atlantic Council». Упродовж 2022–2026 рр. вона опублікувала значну кількість аналітичних статей, присвячених причинам російської агресії, трансформації міжнародного порядку, геноцидному характеру дій Росії та перспективам розвитку війни. Її публіцистика поєднує геополітичний аналіз, цивілізаційний дискурс, історичні аналогії та прогностичні оцінки, що робить її важливим джерелом для вивчення західних експертних інтерпретацій російсько-української війни. Водночас погляди Д. Френсіс досі не стали предметом окремого комплексного наукового аналізу в українській історіографії та політичній аналітиці.

Аналіз останніх досліджень. За декілька минулих років побачили світ ґрунтовні праці українських і закордонних учених про природу і характер російсько-української війни. Відзначимо напрацювання Ю. Іоффе [46; 47], В. Буфаччі [44], О. Лисенка, В. Грицюка [4; 11], Л. Якубової [43], М. Галіва, В. Ільницького, О. Карпенко, В. Масненко, В. Старки, В. Тельвака, Ю. Талалай [1; 2; 3; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 45; 48; 50], О. Медвідь [12], авторів колективної монографії «The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects» (The Russian-Ukrainian war, 2022) [51], Ю. Офіцинський (Офіцинський, 2018) [13], Ю. Ситник, О. Ситник [14; 49] тощо. На нашу думку, вивчення експертних інтерпретацій російсько-української війни, зокрема й публікацій Д. Френсіс, дає змогу з'ясувати, як у міжнародному інтелектуальному та політичному середовищі формуються уявлення про причини, характер і глобальні наслідки російської агресії, а також яким чином аналітичний дискурс впливає на міжнародну підтримку України та трансформацію системи безпеки.

Мета статті – проаналізувати геополітичні, геноцидні та прогностичні виміри російсько-української війни в експертній публіцистиці Д. Френсіс упродовж 2022–2026 рр., з'ясувати особливості її інтерпретації російської агресії.

Виклад основного матеріалу. Проблематика російсько-української війни у експертній публіцистиці Даян Френсіс концентрується, на нашу думку, навколо трьох головних аспектів: 1) геополітичні трансформації під впливом російсько-української війни; 2) розгортання війни як геноцидної і колоніальної кампанії Росії проти України; 3) прогнози щодо майбутнього України та Росії.

Без сумніву майже усі публікації Д. Френсіс щодо російсько-української війни містять певну, більшою або меншою мірою, *геополітичну інтерпретацію*. У її аналітичних текстах російсько-українська війна трактується як складова глобального геополітичного конфлікту між демократичним Заходом і ревізіоністськими авторитарними режимами. По-суті, помітним є застосування цивілізаційного підходу при оцінці зазначеного конфлікту. Авторка систематично виходить за межі суто військового аналізу бойових дій, розглядаючи агресію Росії як елемент ширшої кризи міжнародного порядку, сформованого після завершення «холодної війни». На нашу думку, її аналітика поєднує історичні аналогії, цивілізаційний дискурс, концепцію імперського реваншизму та ідею трансформації глобальної системи безпеки.

Передусім Д. Френсіс трактує Росію як неоімперську державу, що прагне ревізії міжнародних кордонів і демонтажу західної системи безпеки. У статті «Росія програє. І ось чому» вона навіть порівняла сучасну політику російського диктатора Володимира Путіна з експансіонізмом Адольфа Гітлера. «Обидва диктатори до ляку схожі: вони розв'язали геноцидні війни з метою стерти «народи», ідентичності та цілі нації; недооцінили своїх супротивників і загрузли у війнах на виснаження. У результаті Сталінград став могилою імперських амбіцій Гітлера – а Україна стане могилою Путіна» [15], – наголосила авторка у вересні 2025 р. Безумовно, у такій інтерпретації війна в Україні постає не як локальний територіальний конфлікт, а як боротьба за саме існування української нації та європейського безпекового порядку.

Важливо, що Д. Френсіс послідовно наголошувала: Україна є ключовим елементом глобальної безпеки Заходу. Вона трактує український спротив як цивілізаційний бар'єр проти поширення авторитаризму в Європі. У статті «Це єдиний спосіб. Завдяки чому Україна переможе Росію» (січень 2024 р.) авторка, спираючись на думки політиків та експертів, стверджувала, що поразка України означатиме не завершення конфлікту, а подальшу експансію Кремля [26]. У своїх публікаціях впродовж 2022–2025 рр. вона неодноразово підкреслювала, що Росія розглядає поступки Заходу як прояв слабкості, а тому будь-яка політика компромісів лише стимулює подальшу агресію.

Для геополітичних візій Д. Френсіс однією з визначальних є думка про глобальний характер сучасної війни. У статті «Це третя світова війна. Яку тактику обрав Путін і що його може зупинити» (листопад 2023 р.) авторка прямо характеризує російську агресію як початок нового світового конфлікту, у якому Кремль прагне об'єднати навколо себе ревізійні авторитарні режими. При цьому експертка висловила цікаву думку, що Третя світова війна (гібридна війна Росії проти Заходу) почалася ще у 1999 р., коли до влади прийшов В. Путін, який прагнув «відтворити імперію Радянського Союзу». Навіть війну терористів «Хамасу» і «Хезболи» проти Ізраїлю авторка розглядає у вимірах глобальної війни Росії, Ірану та Північної Кореї проти західного світу [21]. На її думку, сучасний світ переживає не просто кризу безпеки, а системне протистояння між демократіями та державами, що прагнуть руйнування міжнародного правопорядку.

Власне у багатьох текстах Д. Френсіс простежуємо ідею формування антизахідної коаліції, до якої вона зараховує Росію, Іран, Північну Корею та частково Китай. У статті «Це небезпечний момент для всього світу» (червень 2025 р.) авторка пов'язувала російсько-українську війну з кризою на Близькому Сході, трактуючи ці конфлікти як взаємопов'язані елементи боротьби авторитарних держав проти Заходу [33]. Аналогічно у статті «Щойно Росія похитнеться. До чого готується Китай» вона наголосила, що Пекін використовує ослаблення Москви для зміцнення власних геополітичних позицій [42].

На думку Д. Френсіс, значна частка провини за відсутність стримування російської агресії, лижеться на західних демократіях. Власне російсько-українська війна стала ще одним свідченням наслідків неспроможності цивілізованого світу виробити консолідовану політику стримування Росії. Після російського вторгнення в Грузію у 2008 р. та агресії проти України у 2014 р. реакція США, Європи й міжнародної спільноти загалом виявилася недостатньо рішучою. Адміністрація Барака Обами натомість зробила ставку на політику «перезавантаження» відносин із Росією, що, з огляду на соціопатичну природу путінського режиму, виявилось стратегічним прорахунком. Поєднання політики умиротворення та недооцінки експансіоністських намірів Кремля зрештою сприяло повномасштабному вторгненню в Україну у лютому 2022 р. Д. Френсіс вважає, що коли б західні держави раніше усвідомили, що Росія послуговується тактикою «нарізки салями», поступово розширюючи свій вплив і прагнучи відновити домінування у Східній Європі, реакція могла б бути значно жорсткішою та ефективнішою [21].

Значну увагу Д. Френсіс приділяє критиці міжнародних організацій. У травні 2023 р. експертка наголосила на тому, що присутність держави-агресора в ключових міжнародних структурах підриває сам принцип міжнародного права. «Росія – терористична країна, керована диктатором, звинуваченим у воєнних злочинах, і мала бути вигнана з Ради безпеки рік тому – після того, як Генеральна Асамблея засудила її вторгнення в Україну як незаконне, а потім вимагала, щоб Росія негайно, повністю і беззастережно пішла з України. Але Росія залишається одним із п'яти постійних членів Ради Безпеки, які мають право вето, місце, зайняте п'ятіркою через їхні жертви під час Другої світової війни. У 1992 році Росія нелегітимно одноосібно захопила постійне місце в Раді безпеки Радянського Союзу, незважаючи на те, що в його складі було ще 14 радянських республік. За іронією долі, Україна мала бути удостоєна цієї честі, бо у Другій світовій війні вона зазнала більше жертв, цивільних та військових, ніж Росія, інші радянські республіки чи будь-яка інша країна, за винятком Китаю. Проте московська афера спрацювала. Росія прийшла на зміну Радянському Союзу і відтоді веде свої ігри в ООН» [29]. При цьому Д. Френсіс використали яскраву метафору про «серійного вбивцю на чолі поліції» щодо Росії в Раді Безпеки ООН. Думку про необхідність виключення Росії з міжнародних організацій вона повторила у статті «Світ просто змирився? Як Росія паралізувала роботу ООН, НАТО та ЄС» (вересень 2025 р.), стверджуючи, що Москва протягом десятиліть використовувала слабкість міжнародних інституцій та нерішучість Заходу для посилення свого впливу [40]. На думку авторки, право вето Росії в Раді Безпеки ООН фактично перетворило організацію на неспроможний інструмент міжнародної безпеки.

Однією з ключових тем геополітичної аналітики Д. Френсіс є проблема функціонування НАТО та зміцнення європейської безпеки. Авторка вважає, що після 2022 р. Європа остаточно усвідомила масштаб російської загрози. У статті «Європа посилює військову підтримку України. Що змінилося?» (січень 2022 р.) вона наголосила, що російське вторгнення спричинило фундаментальну трансформацію європейської оборонної політики. Європейські лідери, на її думку, поступово визнають, що Європейському Союзу необхідно бути спроможним самостійно забезпечувати свою безпеку, і мобілізуються, щоб надати Україні підтримку, необхідну для запобігання перемоги Росії, яка матиме катастрофічні наслідки для всього континенту. Д. Френсіс

вважає, що зміщення європейських безпекових акцентів відбулося в другій половині 2023 року, коли, за даними Кільського інституту, Європа обігнала США за обсягом фінансової, військової та гуманітарної допомоги Україні [30]. Війна, за її оцінкою, призвела до різкого збільшення військових бюджетів, переозброєння армій та активізації оборонної інтеграції в межах НАТО.

При цьому слід зауважити, що Д. Френсіс час-від-часу доволі різко критикувала Європу (Євросоюз загалом і євро політиків зокрема) щодо млявої підтримки України і відсутності сильних кроків у протистоянні російській агресії. У лютому 2026 р. вона заявила: «Війну Путіна можна було б зупинити, якби союзники України діяли злагоджено і рішуче. Економіка Росії менша за економіку Нью-Йорка, вона повільно занепадає і може бути цілком паралізована, якщо союзники зроблять кілька кроків: розбомблять її армію та інфраструктуру далекобійними ракетами, заарештують тіньовий флот танкерів, які доставляють нафту по всьому світу, і заборонять усім росіянам подорожувати. Але нічого цього не відбувається, тому що перешкодою на шляху до закінчення цієї геноцидної війни є не Росія. Це Європа» [41]. Європа й досі не змогла створити власної армії, не вирішила питання про передачу російських активів на користь України, не протидіє російській пропаганді тощо.

Важливим елементом геополітичних трактувань Д. Френсіс є також економічний вимір війни. Експертка регулярно наголошує, що санкції, енергетична ізоляція та виснаження військово-промислового комплексу поступово руйнують російську економіку. У статті «У Росії можуть закінчитися гроші...» (10 березня 2023 р.), авторка вказує на проблему ефективності санкцій. При цьому відзначає декілька моментів: 1) «Росія бреше з приводу своїх цифр», тому збитки для неї можуть бути серйознішими, ніж вона визнає; 2) росіянам таки вдалося знайти лазівки і придумати обхідні шляхи, щоб уникнути санкцій за допомогою західних «поплічників» та інших національних держав; 3) початкові енергетичні санкції були контрпродуктивними, тому що вони призвели до стрибків цін, які принесли Росії несподіваний прибуток; 4) «Росія – це не країна, а злочинна організація, керована олігархами, чії навички включають контрабанду, відмивання грошей, конвертацію нечесних доходів у криптовалюту та приховування прибутку, активів, яхт, портфелів чи самих себе від правоохоронних органів по всьому світу» [20].

У наступних публікаціях Д. Френсіс вказувала на відтік робочої сили з Росії, падіння російського ВВП, зниження доходів від продажу нафти і газу тощо. «Росія – це нафтове підприємство, яке руйнується. У короткостроковій перспективі її економіка продовжить рухатися вниз по спіралі, викликаній дефіцитом бюджету, девальвацією, економічним спадом і посиленням відтоку капіталу» [31], – зауважила авторка. У статтях «Кремль у пастці. У чому нещодавно зізнався Путін» [16] та «Уся енергосистема Росії може бути миттєво паралізована» [27] вона характеризує економічну модель Росії як нестійку і критично залежну від експорту енергоресурсів. Дослідниця підкреслила, що через абсурдні дії російського керівництва економіка Росії стала залежною від Китаю та Індії.

Водночас Д. Френсіс приділила значну увагу ядерному шантажу Кремля. У статтях «Світ став небезпечнішим. Чи застосує Путін ядерну зброю?» (травень 2022 р.) [18], «Путін подвоює ставки. Що буде далі?» (вересень 2022 р.) [36], «Путін загострив війну та роздмухав ядерну загрозу» (жовтень 2022 р.) [28a], «Путін завдав удару у відповідь» (травень 2024 р.) [28] авторка наголосила, що Москва використовує ядерну риторику насамперед як інструмент психологічного тиску на Захід. Проте вона вважає реальне застосування ядерної зброї малоімовірним через існування системи взаємного ядерного стримування НАТО і Росії.

Характеризуючи геополітичну шахівницю навколо російсько-української війни, Д. Френсіс упродовж 2025–2026 рр. приділила значну увагу риториці і діям президента США Дональда Трампа та ризикам зміни американської політики щодо України. У статтях «Зрада України та Європи – це тільки початок» (лютий 2025 р.) [34], «Тепер це війна Трампа. Чому зараз – переломний момент для України» (липень 2025 р.) [35], «Чи піде Київ на поступки. До яких наслідків це може призвести» (грудень 2025 р.) [23], «Третя світова війна Путіна. Як Трамп загрозить з повним лузером» (квітень 2026 р.) [19] авторка критично оцінює ізоляціоністські тенденції у США. Вона вважає, що ослаблення американської підтримки України може призвести до стратегічного посилення Росії та руйнування трансатлантичної єдності.

У контексті аналізу спроб адміністрації Д. Трампа нав'язати Україні невідгукну угоду з Росією на російських умовах, Д. Френсіс згадала про своє перебування у Києві в 1993 р., коли в українському парламенті велися дебати про доцільність/недоцільність передачі Москві третього за розміром ядерного арсеналу у світі. На думку експерти, поступившись Росії своїм ядерним

арсеналом, Україна зробила свою «найбільшу геополітичну помилку ХХ століття» [23]. «Позбавивши Україну ядерної зброї, Клінтон сподівався зробити світ безпечнішим – але в підсумку досяг протилежного результату. Трамп сподівається зупинити війну, одночасно укладаючи вигідні угоди з Росією, але в підсумку світ знову стане більш небезпечним. Він намагається залякати Київ і знімає відповідальність з Путіна – і такий підхід не приносить результатів. Путін відчуває свою всюдозволеність...», – наголосила Д. Френсіс, застерігаючи США від помилкових рішень щодо Росії.

Як бачимо, геополітична концепція Д. Френсіс базується на кількох взаємопов'язаних положеннях: 1) російсько-українська війна є частиною глобального конфлікту між демократіями та авторитарними режимами; 2) Росія прагне ревізії міжнародного порядку і відновлення імперського статусу; 3) Захід тривалий час недооцінював масштаби російської загрози; 4) перемога України є критично важливою для безпеки Європи та збереження сучасної системи міжнародних відносин.

Однією з наскрізних тем публіцистики Д. Френсіс є трактування російсько-української війни як війни *геноцидного типу*, спрямованої не лише на окупацію територій, а й на знищення української нації як політичної, культурної та історичної спільноти. Авторка неодноразово наголошувала, що російська агресія має екзистенційний характер і поєднує військове насильство, масові вбивства цивільного населення, депортації, енергетичний терор та системну дегуманізацію українців. Так, у статті «Поворотний момент вже близько. У чому Путін виявляє ознаки слабкості» (червень 2022 р.) Д. Френсіс зазначила: «Історія покаже, що Володимир Путін програв війну Україні ще до її початку, коли у липні 2021 року опублікував своє есе «Про історичну єдність росіян та українців», у якій заперечував легітимність української нації. Це було оголошення геноциду, а не війни...» [24]. Крім віри у перемогу України, експертка, по-суті, задекларувала свою переконаність у геноцидних намірах російського режиму щодо українців. Через три роки у статті «Росія програє. І ось чому» (вересень 2025 р.) Д. Френсіс провела пряму паралель між політикою гітлерівського і путінського режимів, які «розв'язали геноцидні війни з метою стерти народи, ідентичності та цілі нації» [15]. Безумовно, вже у цьому фрагменті війна Росії проти України трактується як спроба знищення не лише державності, а самого існування українців як окремого народу.

Особливу увагу Д. Френсіс приділила ідеологічним засадам російської агресії. Ще у травні 2022 р. вона наголосила на тому, що війна Росії проти України є «неспровокованим нападом на безневинних», який заснований на «на перекрученій історії та середньовічному садизмі» [32]. На її думку, Кремль веде війну не лише проти української державності, а й проти самої можливості існування незалежної української ідентичності. У статті «Це третя світова війна. Яку тактику обрав Путін і що його може зупинити» (листопад 2023 р.) вона наголосила, що Росія прагне ревізії міжнародного порядку та відновлення імперської моделі домінування [21].

Розгортаючи свої міркування з приводу ідеологічного підґрунтя геноцидної війни, у Д. Френсіс статті «Релігія на службі Путіна. Як церква стала зброєю у війні Росії» (грудень 2022 р.) проаналізувала роль патріарха Кирила у легітимації російського насильства. Авторка писала: «Кирило є довіреною особою Путіна та публічно використовує підконтрольну йому Російську православну церкву як зброю, а також за допомогою свого морального авторитету підтримує жорстокий кремлівський геноцид. У квітні він видав директиву російським солдатам про те, що «ваше завдання – стерти український народ з землі»» [25]. У цьому експертка слушно побачила спробу посилити ідеологічне обґрунтування геноцидної війни за допомогою залучення релігійного авторитету церкви.

У своїх аналітичних текстах Д. Френсіс вказувала на практику дегуманізації українців у російському політичному та пропагандистському дискурсі. Авторка систематично підкреслювала, що російська пропаганда заперечує існування українців як окремого народу, представляючи Україну як штучне утворення. Саме ця дегуманізація, на її думку, створює ідеологічне підґрунтя для масового насильства. У статті «Росія програє. І ось чому» вона, перефразувавши слова німецького генерала Ф. Паулюса у роки Другої світової війни, наголосила, що В. Путін веде війну «проти самого існування інших народів». Як зауважила Д. Френсіс: «Путін діє з геноцидними цілями, а українці швидше помруть, ніж опиняться під п'ятою Росії» [15].

Слід відзначити, що Д. Френсіс також неодноразово зверталася до теми масових убивств цивільного населення на окупованих територіях України. Хоча у багатьох її колонках воєнні злочини росіян у Бучі, Ізюмі чи Маріуполі згадуються не як окремий предмет аналізу, а як елемент загальної характеристики російської війни, авторка використовує ці події як докази системного характеру російського терору. Пишучи про посилення підтримки України з боку Європи, Д. Френсіс зазначила: «Зрештою, мало хто вірить, що російський геноцид українців закінчиться» [26]. У статті «У Зеленського є лише два варіанти» вона фактично пов'язує дипломатичне затягування

війни з продовженням масового насильства проти цивільного населення, при цьому відкрито вживає поняття «геноцидна війна» [41]. Вона наголошує, що такі затягування ведуть до подальших вбивств, гвалтувань і грабунку Росією українців.

Крім того, у багатьох статтях Д. Френсіс підкреслювала, що російська армія систематично використовує стратегію знищення цивільної інфраструктури. Вона трактує удари по енергосистемі, житлових кварталах, лікарнях і школах як спробу зробити життя українців нестерпним. У статті «Найвразливіше місце енергосистеми РФ» авторка, аналізуючи російсько-українське протистояння в енергетичній сфері, наголошує, що Москва від початку вторгнення свідомо використовувала енергетичний терор проти мирного населення [27]. Безумовно, така стратегія Росії спрямована на створення умов життя, які можуть призвести до часткового фізичного знищення групи людей, а це, як відомо, є одним із критеріїв геноциду відповідно до Конвенції ООН 1948 р. На жаль, у публікаціях Д. Френсіс майже не згадується проблема депортації українських дітей на окупованих Росією територіях України.

Водночас у текстах Д. Френсіс простежується також думка про колоніальний характер російської політики щодо України. Авторка підкреслила, що Кремль традиційно ставився до української культури з презирством і прагнув її асимілювати. У вже згаданій статті «Росія програє. І ось чому» вона зазначає, що українці у своєму минулому пережили «презирство Росії до їхньої культури, а тепер і її бажання заново завоювати їх» [15]. Тож сучасна війна розглядається нею як продовження тривалої імперської політики придушення української національної самобутності.

Важливе місце у публіцистиці Даян Френсіс займають *прогнози щодо перебігу російсько-української війни*, а також перспектив політичного режиму В. Путіна та майбутнього Російської Федерації. Аналізуючи військові, економічні й політичні процеси, авторка послідовно відстоює думку про стратегічну поразку Росії, наголосивши, що війна поступово перетворюється для Кремля на фактор внутрішньої дестабілізації, економічного виснаження та деградації державної системи.

Від початку повномасштабної війни Д. Френсіс переконливо висловлювала думку про неможливість довгострокової перемоги Росії у війні на виснаження. У статті «Росія програє. І ось чому» вона стверджувала, що стратегічна перевага України полягає не лише у високій мотивації суспільства, а й у підтримці Заходу та технологічній адаптивності української армії. Авторка навела позицію військового історика Філіппса О'Браєна, який зазначав, що Росія програє війну на виснаження, тоді як Україна не перебуває на межі колапсу. Далі експертка, навівши аргументи економічного характеру, процитувала висновок згаданого історик: «Саме тому Росія, а не Україна, програє виснажливу війну...» [15]. На думку авторки, Кремль не здатний витримати тривалого економічного та технологічного протистояння із сукупним потенціалом США, Європейського Союзу та українського військово-промислового комплексу.

Безумовно, Д. Френсіс значну увагу приділяла економічній слабкості Росії. У статті «У Росії скоро закінчатся гроші. Як працюють санкції проти РФ» (липень 2023 р.) вона наголосила, що російська економіка критично залежить від експорту енергоносіїв і поступово втрачає фінансову стійкість під впливом міжнародних санкцій [22]. Авторка підкреслила, що Кремль змушений використовувати резервні фонди та переводити економіку на воєнні рейки, що створює ризики довготривалої структурної кризи. У статті «Москва у штопорі. Що чекає на економіку Росії в найближчому майбутньому» Д. Френсіс наголосила, що зниження цін на нафту та скорочення експортних доходів створюють для Росії особливо небезпечну ситуацію, оскільки її бюджетна модель побудована на надприбутках від енергоресурсів [31].

Подібні оцінки містяться у статті «Кремль у пастці. У чому нещодавно зізнався Путін» (квітень 2023 р.), де авторка звертає увагу на те, що навіть офіційна риторика Кремля почала визнавати серйозні економічні труднощі [16]. На її думку, санкційний тиск має накопичувальний ефект і поступово підриває не лише фінансову стабільність Росії, а й здатність режиму підтримувати соціальну лояльність населення. У листопад 2025 р. Д. Френсіс вела мову про деградацію російської енергетичної системи. Проаналізувавши українські удари по російській енергетичній інфраструктурі, експертка наголосила, що війна поступово руйнує ключове джерело геополітичного впливу Кремля – експорт енергоресурсів [27]. Авторка підкреслила, що російська енергетика стає дедалі менш захищеною, а її інфраструктура – все більш вразливішою до українських ударів.

Слід відзначити, що Д. Френсіс доволі часто веде мову про ознаки внутрішньої політичної кризи Росії. У статті «Росія рухається до повномасштабної кризи. Що робить Путін» вона наголосила, що війна спричинила загострення конфліктів між різними групами російських еліт. На її думку, затяжна війна, зростання втрат та економічні проблеми поступово підривають

легітимність режиму навіть серед частини політичного класу та силових структур [37]. Одним із найважливіших проявів внутрішньої нестабільності Д. Френсіс вважала заколот Євгена Пригожина. У статті «Смерть Пригожина. Що очікує на Росію і Путіна» вона трактує подію літа 2023 р. як свідчення ерозії російської системи влади. Сам факт появи озброєного виступу проти Кремля продемонстрував слабкість державних інституцій та руйнування міфу про повний контроль Путіна над політичною системою. Згідно з Д. Френсіс, ліквідація Є. Пригожина не усунула причин конфлікту, а лише тимчасово приховала боротьбу між військовими, спецслужбами та олігархічними угрупованнями [39].

Крім того, Д. Френсіс також звернула увагу на проблему міжетнічних та регіональних суперечностей усередині Росії. У липня 2023 р. авторка наголосила, що війна посилює відцентрові тенденції у національних республіках Російської Федерації, припустивши, що Чечня може вийти зі складу країни. Авторка припускає, що ослаблення центральної влади може стати каталізатором нового етапу дезінтеграції Російської Федерації: «Путін почав несправедливий геноцид проти України, яка тепер пожирає економіку і майбутнє Росії як федерації» [17]. Подібні прогнози містяться в статті «На Росію чекає крах. На які країни розпадеться РФ і коли це станеться». У цій публікації Д. Френсіс провела історичні паралелі з 1917 та 1991 роками, наголосивши, що російські імперські проєкти неодноразово завершувалися внутрішнім колапсом. «Незважаючи на те, що демонтаж Росії здається складним і страшним завданням, розпад Російської Федерації був би довгоочікуваною подією. Очевидно, що світу стало б краще, якби жажлива диктатура Москви більше не контролювала десяту частину всієї суші на Землі і ядерний арсенал. Але Захід не готовий до можливості розпаду Росії, а йому слід було б до цього підготуватися. Ця перспектива зовсім не абсурдна. Вона неминуча» [38], – відзначила Д. Френсіс. На її думку, поразка у війні проти України може спричинити масштабну політичну трансформацію Росії або навіть розпад федеративної держави.

Загальний же прогноз Д. Френсіс не змінювався впродовж 2022–2026 р. Експертка вважає, що Росія не здатна досягти стратегічної перемоги. В одній зі статей авторка зауважила: «Путін не зможе врегулювати цю війну, тому що його змістять» [15]. По-суті, авторка пов'язує перспективу завершення війни не лише з військовими процесами, а й із внутрішньою трансформацією самої Росії.

Висновки. Отже, публіцистика Д. Френсіс 2022–2026 рр. презентує цікаву й непересічну авторську геополітичну концепцію російсько-української війни, у межах якої агресія Росії трактується не як локальний конфлікт, а як складова глобального протистояння між демократичним Заходом та ревізіоністськими авторитарними режимами. Авторка послідовно характеризувала Росію як неоімперську державу, що прагне ревізії міжнародного порядку, відновлення сфери впливу та руйнування системи європейської безпеки. У її інтерпретації Україна постає ключовим елементом безпеки Європи та цивілізаційним бар'єром проти експансії авторитаризму. Важливе місце у працях Д. Френсіс займало трактування російської агресії як війни геноцидного типу. Вона неодноразово наголошувала на запереченні російським керівництвом права українців на окреме існування, використанні дегуманізаційної риторики, масовому насильстві щодо цивільного населення, ударах по критичній інфраструктурі та прагненні знищити українську ідентичність. Особливу увагу авторка приділяла ідеологічним засадам російської агресії, проводячи паралелі між політикою В. Путіна та тоталітарними практиками ХХ ст. У прогностичному вимірі Д. Френсіс послідовно відстоювала тезу про стратегічну поразку Росії. На її думку, війна спричиняє економічне виснаження Росії, деградацію енергетичної системи, посилення внутрішньоелітних конфліктів та міжетнічних суперечностей.

Фінансування. Стаття публікується в рамках виконання гранту Президента України докторам наук (до 45 років включно) для проведення наукових досліджень і розробок (Розпорядження Президента України від 27.11.2025 року № 131/2025-рп) на тему: «Війна Росії проти України: геноцидні практики» (реєстраційний номер 2025.02/0022).

Список літератури

1. Галів М., Ільницький В. Характер сучасної російсько-української війни (2014–2023): вітчизняний історіографічний дискурс. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія Історія. 2023. Вип. 13/55. С. 47–73.
2. Галів М., Карпенко О. Викрадення українських дітей російськими окупантами (2022–2024): за матеріалами вітчизняних мас-медіа. *Проблеми гуманітарних наук. Серія Історія*, 2024. Спецвипуск. С. 62–76. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.spec.5>
3. Галів М., Ільницький В., Карпенко О. Проблема геноциду Росії щодо українців в українських засобах масової інформації (2022–2024). *Новітня доба*. 2024. Вип. 12. С. 75–96.
4. Грицюк В., Лисенко О. Війна Російської Федерації проти України: воєнний, міжнародно-правовий, геополітичний та економічний виміри. *Український історичний журнал*. 2023. № 2. С. 5–33.

5. Ільницький В., Старка В., Галів М. Російська пропаганда як елемент підготовки до збройної агресії проти України. *Український історичний журнал*. 2022. Вип. 5. С. 43–55.
6. Ільницький В. Організаційні, нормативні та концептуальні засади політики пам'яті України щодо сучасної російсько-української війни. *Вісь Європи*. 2025. Вип. 6. С. 197–214. DOI: <https://doi.org/10.69550/3041-1467.6.326258>.
7. Ільницький В., Тельвак В., Талалай Ю. Сучасна російсько-українська війна на шпальтах «The British Army Review» (2022–2024). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*. 2024. Спецвипуск. С. 130–146. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.spec.12>.
8. Ільницький В., Царик Р. Матеріально-культурні аспекти увічнення пам'яті українських захисників і захисниць під час російсько-української війни (2014–2024). *Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки*. 2024. № 2. С. 105–116. DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5908-2024-2-105-116>.
9. Ільницький В., Царик Р. Пізнавально-інформаційні та виховні заходи щодо ушанування пам'яті учасників і жертв російсько-української війни (2014 – 2024). *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 81. С. 4–13. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/81-2-1>.
10. Ільницький В., Царик Р. Формування історико-меморіального наративу сучасної російсько-української війни. *Українські історичні студії*. 2025. Вип. 17(59). С. 213–224. DOI: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.17/59.23>.
11. Лисенко О. Феноменологія війни Росії проти України як об'єкт гуманітарних досліджень (за матеріалами доповіді на засіданні Президії НАНУ 25 травня 2022 р.). *Вісник Національної академії наук України*. 2022. Вип. 7. С. 85–98.
12. Медвідь О. Польська преса про початок українсько-російської війни: за матеріалами газети «Wyboreza.pl» (квітень–серпень 2014). *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*. Riga: Baltija Publishing, 2022. С. 599–603.
13. Офіційний Ю. Сучасна російсько-українська війна (за матеріалами газети «The New York Times» 2013–2017 років). Ужгород: РІК-У, 2018. 312 с.
14. Ситник О., Зубкович О. Переосмислення витоків російсько-української війни початку ХХІ століття. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*. 2024. Спецвипуск. С. 9–17. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.spec.1>.
15. Френсіс Д. (03.09.2025). Росія програє. І ось чому. *NV*. URL: <https://cutt.ly/1yrRQIGW>.
16. Френсіс Д. (04.04.2023). Кремль у пастці. У чому нещодавно зізнався Путін. *NV*. URL: <https://cutt.ly/lyrRWvX7>.
17. Френсіс Д. (07.07.2023). «Ніж у спину» Путіна. Чому варто спостерігати зараз за Чечнею. *NV*. URL: <https://cutt.ly/EyrRWIpG>.
18. Френсіс Д. (08.05.2022). Світ став небезпечнішим. Чи застосує Путін ядерну зброю? *NV*. URL: <https://cutt.ly/cyrRWBOx>.
19. Френсіс Д. (09.04.2026). Третя світова війна Путіна. Як Трамп заграє з повним лузером. *NV*. URL: <https://cutt.ly/EyrREySk>.
20. Френсіс Д. (10.03.2023). У Росії можуть закінчитися гроші? Наскільки ефективно працюють санкції. *NV*. URL: <https://cutt.ly/hyrREv59>.
21. Френсіс Д. (10.11.2023). Це третя світова війна. Яку тактику обрав Путін і що його може зупинити. *NV*. URL: <https://cutt.ly/JyrREAx7>.
22. Френсіс Д. (11.07.2023). У Росії скоро закінчатся гроші. Як працюють санкції проти РФ. *NV*. URL: <https://cutt.ly/2yrRRr1o>.
23. Френсіс Д. (13.12.2025). Чи піде Київ на поступки. До яких наслідків це може призвести. *NV*. URL: <https://cutt.ly/SyrRRjbm>.
24. Френсіс Д. (15.06.2022). Поворотний момент вже близько. У чому Путін виявляє ознаки слабкості. *NV*. URL: <https://cutt.ly/HyrRRT9U>.
25. Френсіс Д. (16.12.2022). Релігія на службі Путіна. Як церква стала зброєю у війні Росії. *NV*. URL: <https://cutt.ly/NyrRRHc0>.
26. Френсіс Д. (17.01.2024). Це єдиний спосіб. Завдяки чому Україна перемає Росію. *NV*. URL: <https://cutt.ly/pyrRR3AM>.
27. Френсіс Д. (17.11.2025). Уся енергосистема Росії може бути миттєво паралізована. *NV*. URL: <https://cutt.ly/3yrRTpVd>.
28. Френсіс Д. (19.05.2024). Путін завдав удару у відповідь. Що на шахівниці у лідера Кремля. *NV*. URL: <https://cutt.ly/JyrRTzB5>.
- 28a. Френсіс Д. (19.10.2022). Путін загострив війну та роздмухав ядерну загрозу. Що з цього вийде?. *NV*. URL: <https://cutt.ly/cyrRTTds>.
29. Френсіс Д. (2.05.2023). Серійний вбивця на чолі поліції. Як виключити Росію з ООН. *NV*. URL: <https://cutt.ly/ZyrRTRCg>.
30. Френсіс Д. (22.01.2024). Європа посилює військову підтримку України. Що змінилося? *NV*. URL: <https://cutt.ly/1yrRYwd9>.
31. Френсіс Д. (24.03.2023). Москва у штопорі. Що чекає на економіку Росії в найближчому майбутньому. *NV*. URL: <https://cutt.ly/tyrRYSX1>.
32. Френсіс Д. (24.05.2022). Путін не заслуговує на пощаду. У чому помиляється Захід. *NV*. URL: <https://cutt.ly/DyrRYcP8>.
33. Френсіс Д. (24.06.2025). Це небезпечний момент для всього світу. *NV*. URL: <https://cutt.ly/syrRYIse>.
34. Френсіс Д. (26.02.2025). Зрада України та Європи – це тільки початок. У чому полягає план Трампа. *NV*. URL: <https://cutt.ly/PyrRUqvU>.
35. Френсіс Д. (28.07.2025). Тепер це війна Трампа. Чому зараз – переломний момент для України. *NV*. URL: <https://cutt.ly/byrRUBnB>.
36. Френсіс Д. (28.09.2022). Путін подвоює ставки. Що буде далі?. *NV*. URL: <https://cutt.ly/ByrRUA4W>.
37. Френсіс Д. (3.09.2023). Росія рухається до повномасштабної кризи. Що робить Путін. *NV*. URL: <https://cutt.ly/qyrRUBkz>.
38. Френсіс Д. (30.06.2023). Росія мчить до свого краху. На які держави може розпастися РФ. *NV*. URL: <https://cutt.ly/byrRIqbb>.
39. Френсіс Д. (30.08.2023). Хто замовив Пригожина і що буде з Росією. *NV*. URL: <https://cutt.ly/nyrRIai2>.

40. Френсіс Д. (30.09.2025). Світ просто змирився? Як Росія паралізувала роботу ООН, НАТО та ЄС. *NV*. URL: <https://cutt.ly/QyrRlZBt>.
41. Френсіс Д. (6.02.2026). У Зеленського є лише два варіанти. *NV*. URL: <https://cutt.ly/YyrRIYjC>.
42. Френсіс Д. (9.04.2024). Щойно Росія похитнеться. До чого готується Китай. *NV*. URL: <https://cutt.ly/EyrRIZIZ>.
43. Якубова Л. Рашизм. Звір з безодні. Київ: Академперіодика, 2023. 318 с.
44. Bufacchi V. War crimes in Ukraine: is Putin responsible? *Journal of Political Power*. 2023. Vol. 16. P. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.1080/2158379X.2022.2105495>.
45. Ilnytskyi V., Telvak V. Ukraine Under the Conditions of the Second Year of Existential War in Analysts' Reflections of the Warsaw Centre for Eastern Studies. *East European Historical Bulletin*. 2024. Vol. 31. P. 218–237. DOI: <https://doi.org/10.24919/2519-058X.31.306344>.
46. Ioffe Y. The Right to Family Reunification of Children Seeking International Protection under the Convention on the Rights of the Child: Misplaced Reliance on Travaux? *International Journal of Refugee Law*. 2022. Vol. 34, Iss. 2. P. 215–240. DOI: <https://doi.org/10.1093/ijrl/eeac034>.
47. Ioffe Y. Forcibly Transferring Ukrainian Children to the Russian Federation: A Genocide? *Journal of Genocide Research*. 2023. Vol. 25. P. 315–351. DOI: <https://doi.org/10.1080/14623528.2023.2228085>.
48. Masnenko V., Telvak V. V., Yanyshyn B., Telvak V. P. Identity transformation of the Ukrainian Donbas: from the “wild field” to Russian occupation. *Analele Universității din Craiova. Istorie*. 2021. Vol. 26/2. P. 101–114.
49. Sytnyk J., Sytnyk O. Ukrainian National Identity in Donetsk Region: Problems and Development Trends from the End of the XIX – to the Beginning of the XXI Century. *Culture and History*. 2021. Vol. 1. P. 31–38.
50. Telvak V., Ilnytskyi V. A Year of Existential War in Analytical Reflections of the Warsaw Centre for Eastern Studies. *East European Historical Bulletin*. 2023. Vol. 27. P. 249–258. DOI: <https://doi.org/10.24919/2519-058X.27.281552>.
51. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects scientific monograph. Riga: Baltija Publishing, 2022. 1421 p.

References

1. Haliv, M., & Ilnytskyi, V. (2023). The character of the modern Russian-Ukrainian war (2014–2023): Domestic historiographical discourse. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya Istoriia [Problems of Humanities: Collection of Scientific Papers of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. History Series]*, 13(55), 47–73 [in Ukrainian].
2. Haliv, M., & Karpenko, O. (2024). Abduction of Ukrainian children by Russian occupiers (2022–2024): Based on domestic mass media materials. *Problemy humanitarnykh nauk. Seriya Istoriia [Problems of Humanities. History Series]*, Special issue, 62–76 [in Ukrainian].
3. Haliv, M., Ilnytskyi, V., & Karpenko, O. (2024). The issue of Russia's genocide against Ukrainians in Ukrainian mass media (2022–2024). *Novitnia doba [Modern Era]*, 12, 75–96 [in Ukrainian].
4. Hrytsiuk, V., & Lysenko, O. (2023). The war of the Russian Federation against Ukraine: Military, international legal, geopolitical and economic dimensions. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal [Ukrainian Historical Journal]*, 2, 5–33 [in Ukrainian].
5. Ilnytskyi, V., Starka, V., & Haliv, M. (2022). Russian propaganda as an element of preparation for armed aggression against Ukraine. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal [Ukrainian Historical Journal]*, 5, 43–55 [in Ukrainian].
6. Ilnytskyi, V. (2025). Organizational, normative and conceptual foundations of Ukraine's memory policy regarding the modern Russian-Ukrainian war. *Vis Yevropy [Axis of Europe]*, 6, 197–214 [in Ukrainian].
7. Ilnytskyi, V., Telvak, V., & Talalai, Yu. (2024). The modern Russian-Ukrainian war on the pages of “The British Army Review” (2022–2024). *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya Istoriia [Problems of Humanities: Collection of Scientific Papers of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. History Series]*, Special issue, 130–146 [in Ukrainian].
8. Ilnytskyi, V., & Tsaryk, R. (2024a). Material and cultural aspects of commemorating Ukrainian defenders during the Russian-Ukrainian war (2014–2024). *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya istorychni nauky [Bulletin of Cherkasy University. Historical Sciences Series]*, 2, 105–116 [in Ukrainian].
9. Ilnytskyi, V., & Tsaryk, R. (2024b). Educational, informational and commemorative measures regarding the memory of participants and victims of the Russian-Ukrainian war (2014–2024). *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk [Current Issues of Humanities]*, 81(2), 4–13 [in Ukrainian].
10. Ilnytskyi, V., & Tsaryk, R. (2025). Formation of the historical-memorial narrative of the modern Russian-Ukrainian war. *Ukrainski istorychni studii [Ukrainian Historical Studies]*, 17, 213–224 [in Ukrainian].
11. Lysenko, O. Ye. (2022). Phenomenology of Russia's war against Ukraine as an object of humanitarian research (Based on the report at the meeting of the Presidium of the NAS of Ukraine on May 25, 2022). *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy [Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine]*, 7, 85–98 [in Ukrainian].
12. Medvid, O. (2022). The Polish press on the beginning of the Ukrainian-Russian war: Based on materials from the newspaper “Wyborcza.pl” (April–August 2014). *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): Historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*, 599–603. Baltija Publishing [in Ukrainian].
13. Ofitsynskyi, Yu. (2018). The modern Russian–Ukrainian war (based on materials from *The New York Times*, 2013–2017). Uzhhorod [in Ukrainian].
14. Sytnyk, O., & Zubkovych, O. (2024). [Rethinking the origins of the Russian-Ukrainian war at the beginning of the 21st century]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya Istoriia – [Problems of Humanities. History Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University]*, Special issue, 9–17 [in Ukrainian].
15. Francis, D. (2025, September 3). Russia will lose. And here is why. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/1yrRQIGW> [in Ukrainian].
16. Francis, D. (2023, April 4). The Kremlin is trapped. What Putin recently admitted. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/1yrRWvX7> [in Ukrainian].

17. Francis, D. (2023, July 7). “A knife in Putin’s back.” Why Chechnya should be watched now. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/EyrRWIpG> [in Ukrainian].
18. Francis, D. (2022, May 8). The world has become more dangerous. Will Putin use nuclear weapons? *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/cyrRWBOx> [in Ukrainian].
19. Francis, D. (2026, April 9). Putin’s Third World War. How Trump is playing along with a complete loser. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/EyrREySk> [in Ukrainian].
20. Francis, D. (2023, March 10). Could Russia run out of money? How effective are sanctions? *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/hyrREV59> [in Ukrainian].
21. Francis, D. (2023, November 10). This is the Third World War. What tactics Putin has chosen and what can stop him. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/JyrREAx7> [in Ukrainian].
22. Francis, D. (2023, July 11). Russia will soon run out of money. How sanctions against the Russian Federation work. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/2yrRRr1o> [in Ukrainian].
23. Francis, D. (2025, December 13). Will Kyiv make concessions? What consequences may this lead to? *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/SyrRRjbm> [in Ukrainian].
24. Francis, D. (2022, June 15). The turning point is near. How Putin is showing signs of weakness. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/HyrRRT9U> [in Ukrainian].
25. Francis, D. (2022, December 16). Religion in Putin’s service. How the church became a weapon in Russia’s war. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/NyrRRHc0> [in Ukrainian].
26. Francis, D. (2024, January 17). This is the only way. What will help Ukraine defeat Russia. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/pyrRR3AM> [in Ukrainian].
27. Francis, D. (2025, November 17). Russia’s entire energy system could be instantly paralyzed. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/3yrRTpVd> [in Ukrainian].
28. Francis, D. (2024, May 19). Putin struck back. What is on the Kremlin leader’s chessboard. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/JyrRTzB5> [in Ukrainian].
29. Francis, D. (2023, May 2). A serial killer at the head of the police. How to expel Russia from the UN. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/ZyrRTCRg> [in Ukrainian].
30. Francis, D. (2024, January 22). Europe is strengthening military support for Ukraine. What has changed? *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/1yrRYwd9> [in Ukrainian].
31. Francis, D. (2023, March 24). Moscow is in a tailspin. What awaits the Russian economy in the near future. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/tyrRYsX1> [in Ukrainian].
32. Francis, D. (2022, May 24). Putin does not deserve mercy. What the West is wrong about. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/DyrRYcP8> [in Ukrainian].
33. Francis, D. (2022, June 24). This is a dangerous moment for the whole world. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/syrRYIse> [in Ukrainian].
34. Francis, D. (2025, February 26). The betrayal of Ukraine and Europe is only the beginning. What Trump’s plan consists of. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/PyrRUqvU> [in Ukrainian].
35. Francis, D. (2025, July 28). Now this is Trump’s war. Why this is a turning point for Ukraine. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/byrRUbnB> [in Ukrainian].
36. Francis, D. (2022, September 28). Putin is doubling the stakes. What happens next? *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/ByrRUA4W> [in Ukrainian].
37. Francis, D. (2023, September 3). Russia is moving toward a full-scale crisis. What Putin is doing. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/qyrRUBkz> [in Ukrainian].
38. Francis, D. (2023, June 30). Russia is rushing toward its collapse. Into which states the Russian Federation may disintegrate. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/byrRIqqb> [in Ukrainian].
39. Francis, D. (2023, August 30). Who ordered Prigozhin’s death and what will happen to Russia. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/nyrRIai2> [in Ukrainian].
40. Francis, D. (2025, September 30). Has the world simply accepted it? How Russia paralyzed the work of the UN, NATO, and the EU. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/QyrRIzBt> [in Ukrainian].
41. Francis, D. (2026, February 6). Zelensky has only two options. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/YyrRIYjC> [in Ukrainian].
42. Francis, D. (2024, April 9). As soon as Russia falters. What China is preparing for. *NV*. Retrieved from: <https://cutt.ly/EyrRIZIZ> [in Ukrainian].
43. Yakubova, L. (2023). Ruscism. Beast from the abyss. *Akademperiodyka* [in Ukrainian].
44. Bufacchi, V. (2023). War crimes in Ukraine: Is Putin responsible? *Journal of Political Power*, 16, 1–6.
45. Ilnytskyi, V., & Telvak, V. (2024). Ukraine under the conditions of the second year of existential war in analysts’ reflections of the Warsaw Centre for Eastern Studies. *Skhidnoieuropeyskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]*, 31, 218–237.
46. Ioffe, Y. (2022). The right to family reunification of children seeking international protection under the Convention on the Rights of the Child: Misplaced reliance on travaux? *International Journal of Refugee Law*, 34, 215–240.
47. Ioffe, Y. (2023). Forcibly transferring Ukrainian children to the Russian Federation: A genocide? *Journal of Genocide Research*, 25, 315–351.
48. Masnenko, V., Telvak, V. V., Yanyshyn, B. & Telvak, V. P. (2021). Identity transformation of the Ukrainian Donbas: from the “wild field” to Russian occupation. *Analele Universității din Craiova. Istorie*, XXVI, 2 (40), 101–114.
49. Sytnyk, J., Sytnyk, O. (2021). Ukrainian National Identity in Donetsk Region: Problems and Development Trends from the End of the XIX – to the Beginning of the XXI Century. *Culture and History*, 1, 31–38.
50. Telvak, V., & Ilnytskyi, V. (2023). A year of existential war in analytical reflections of the Warsaw Centre for Eastern Studies. *Skhidnoieuropeyskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]*, 27, 249–258.
51. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): Historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects scientific monograph. (2022). Baltija Publishing.